

بازار

سفر به چشمه‌های آبگرم در سرمای زمستان
تجربه‌ای خاص است که بسیاری به علت خواص
درمانی این چشمه‌ها دوستش دارند

گرما در سرما

۵۴

۳ گزارشی از سیل و گاندوهای بلوچستان

۷ دفترچه خاطرات آقای سفیر

۸ گفت‌وگو با منصوره مصطفی‌زاده، کارشناس کتاب کودک

عکس: تژینا است/ ایرنا

آوازه جویان بی سازمان، نظامیان به سازمان

مجید فضائی *

روزنامه نگار

چند سالی است که الگوهای ساخته شده در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، برای بخش‌های مختلفی از جامعه در حکم گروه مرجع قرار گرفته‌اند و ایفای نقش می‌کنند. این افراد به دلایل مختلفی ممکن است تبدیل به «آوازه‌جو» - سلبریتی - شده باشند. برخی به دلیل ویژگی‌های ممتاز فردی، برخی بر اثر اتفاق و از سر اقبال و گروهی هم به واسطه تکنیک‌های برندسازی شخصی به چنین موقعیتی رسیده‌اند. خوانندگان و بازیگران و ستارگان عرصه هنر، سوژه‌های پر مخاطب شبکه‌های اجتماعی و برخی کارشناسان و افرادی که در قله کار حرفه‌ای خود نیستند، اما به واسطه رسانه‌های اجتماعی خود را مطرح کرده‌اند. از این جهت، میان نوید محمدزاده و امیرعباس کچلیک و علی‌اکبر رائفی‌پور تمایزی وجود ندارد. حرف این افراد و اعمال و افکارشان مورد توجه قرار می‌گیرد و این همان چیزی است که در علوم اجتماعی به آن گروه مرجع می‌گویند. فرد یا گروه مرجع در تعریف تخصصی به گروهی گفته می‌شود که در جریان تصمیم‌گیری‌ها، کنش‌ها و حتی شکل‌گیری نگرش انسان‌ها در جامعه، نقش آفرینند. این افراد یا گروه‌ها، مبنای معیار قضاوت و ارزیابی کنشگران اجتماعی قرار می‌گیرند و هنجارسازی می‌کنند.

موضوع نقش آفرینی این گروه در تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی سال‌های اخیر تاکنون مورد تحلیل‌های فراوانی قرار گرفته است. از درگذشت مرتضی پاشایی و تشییع جنازه دور از انتظارش تا دعوت برای رای دادن به نامزی خاص در انتخابات ریاست جمهوری ۹۶. از کمپین برای نخریدن خودرو تا جمع‌آوری کمک برای زلزله‌زدگان کرمانشاه. از برقراری نمایشگاه نقاشی و عکس با نازل‌ترین سطح کیفی تا چاپ کتاب پست‌های اینستاگرامی. از همنوایی با جامعه

در ماجرای شهادت شهید محسن حججی و سپهبد قاسم سلیمانی تا انصراف دادن از حضور در جشنواره‌های هنری فجر. اینها بخشی از فراز و فرودهای آوازه‌جویان جامعه ایران است. نسبت آوازه‌جویان با خودشیفتگی، فردگرایی، کالایی شدن، مصرف‌گرایی و موضوعات دیگر بارها و بارها مورد بحث گذاشته شده و تحلیل‌های ارزشمندی درخصوص آنها وجود دارد. آنچه برای من در این نوشته اهمیت دارد، بی‌سازمان بودن این گروه مرجع است.

آوازه‌جویان، به دلیل ماهیت فردی و غیراجتماعی‌ای که دارند، امکان سازمان شدن ندارند. سازمان شدن به معنی تعریف یک سازوکار ارزشی، روشی و بینشی است. بنیاید این موضوع را در مصداق حوادث و رخدادهای ماه‌ها و روزهای اخیر بررسی کنیم. آوازه‌جویان، نظام ارزشی منسجمی ندارند. یعنی گزاره‌های معتبر نزد آنها، هم‌نوا و هم‌افزا نیست. در موارد متعددی متضاد می‌شوند. این خواننده به سبز و بنفش نبودنش افتخار می‌کند و آن بازیگر به سوگیری‌های سیاسی‌اش می‌نازد. یک آهنگساز به سیاه‌نمایی همکارانش در ماجرای حوادث آبان ۹۸ اعتراض می‌کند و آهنگسازی دیگر با انتشار عکسی از تجمیع غیرقانونی همدردی با شهیدی پرواز او کراین، توان و قدرت موشکی ایران را به سخره می‌گیرد. این فقط یک اختلاف نظر نیست. چه آن‌که در موارد بسیاری، دنبال‌کنندگان هر دو موضع را همراهی می‌کنند و اساساً احساس تناقض ندارند.

آوازه‌جویان از این جهت که سازمان‌پذیر نیستند، مسؤولیتی هم نمی‌توانند بپذیرند. حداکثر مسؤولیت‌پذیری‌شان، عذرخواهی فردی بوده و بدهی است که یک خطا، اگر با اصلاح روندها و علل و اسباب ایجاد اشتباه همراه نشود، باز هم تکرار خواهد شد. بازیگرانی که برای رای آوردن نامزد مورد پسند خود در سال ۹۶ گلولی خود را پاره و از همه ژست‌های جدایی هنر از سیاست پیشین خود عدول کردند، آن زمانی

که با افتضاح مدیریتی در ماجرای افزایش قیمت بنزین مواجه شدند، چه موضعی گرفتند؟ غیر از تعدادی انگشت‌شمار که از تبلیغی که انجام داده بودند عذرخواستند، بخش عمده‌ای از ایشان حتی به‌روی خود هم نیاوردند و متوجه نشدند که این وضعیت، ثمره تصمیمات مدیرانی است که آنها برای روی کار آمدنشان تلاش کرده‌اند.

در مقابل این بی‌سازمانی، تجربه پذیرفتن خطا از سوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بسیار درس‌آموز است. سازمان درست، هنگام مواجهه با خطا، پیش از احساسی شدن و عزل و نصب افراد، به فکر اصلاح روندها و رویه‌ها می‌افتد. این سازوکار می‌تواند مسؤولیت‌کداری‌های خود را بپذیرد، عذرخواهی کند، خطایش را اصلاح کند و اعتماد خدشه‌دار شده‌اش را ترمیم کند. این که اکنون در وضعیتی هستیم که آوازه‌جویان بی‌سازمان، در برابر نظامیان به‌سازمان قرار گرفته‌اند، موقعیت بسیار پراهمیتی است. هرگز نباید شاکله سازمان نظامی ایران با تزلزل مواجه شود. ماجرای اخیر گرچه بسیار تلخ و تاسف‌بار بود، اما وجود یک سازمان منسجم در بخش نظامی را نشان می‌دهد؛ سازمانی که در برابر از دست دادن نیروی نخبه و بی‌بدیلی همچون سپهبد حاج‌قاسم سلیمانی قد خم نکرد و با حمایت بی‌نظیر مردمی دست به بی‌سابقه‌ترین عملیات نظامی پس از جنگ دوم جهانی زد. شلیک ناخواسته به هواپیمای مسافربری اوکراینی موقعیت پرچالشی برای سازمان نظامی ایران پدید آورد، اما شاهد بودیم که این چالش بزرگ برای سازمان، به تأکید بر اصلاح روندها و غیرممکن شدن بروز چنین خطاهایی منجر شد.

خطاها و نقصان‌هایی هم البته در همین سازمان وجود دارد، اما باید تلاش کرد که این سازمان و نظم ساختاریافته، تبدیل به الگو و مرجع شود. بدون تردید، ستاره‌های آسمان بلند سازمان نظامی ایران، بسیار پرفروغ‌تر از چهره‌های مشهور کنونی هستند.

* یادداشت مهمان

گزارشی از سیل سیستان و بلوچستان و نزدیک شدن گاندوها به مناطق مسکونی

وقتی از زمین و آسمان می بارد

آزاده باقری

خبرنگار

بزرگ‌ترین استان کشور این روزها حال و روز خوشی ندارد و سیل دارد سیستان و بلوچستان را با خود می‌برد. سیلی خانه‌مان برانداز که هر کس حتی از زاویه دوربین و خارج از گود هم به آن نگاه کند متوجه حجم بالای معضلات در این منطقه خواهد شد. معضلی که بسیاری از شهرها و روستاهای این استان را در بر گرفته است، به طوری که بیش از ۵۰۰ روستا در این سیل گرفتار شده‌اند و بیش از ۷۰ هزار نفر را با خود درگیر کرده است. بارندگی که نسبت به سال گذشته ۲۶ برابر شده و سر ریز شدن سدها را به همراه داشته. سیلی که علاوه بر زندگی انسان‌ها پوشش گیاهی و جانوری این منطقه را هم با خود درگیر کرده و خبرهایی از گاندوها، تمساح‌های پوزه کوتاهی در رستانه‌ها به میان آمده است که از زیستگاه خود به دلیل وقوع سیل خارج شده و به محل خانه‌های روستایی نزدیک شده‌اند...

گاندوها آواره شده‌اند

بارش باران، طبیعت این استان را هم دستخوش تغییرات قرار داده است و با وجود آن که این سیل به جازموریان جان دوباره بخشید و ۲۱/۷ میلیون متر مکعب آب به این تالاب وارد کرد و نقش مهمی در کاهش میزان گرد و خاک در منطقه طی ماه‌های آینده خواهد داشت؛ اما به پوشش گیاهی شهرها و روستاها نیز آسیب زده و باعث شده پوشش جانوری آن هم دستخوش معضلات بسیاری شود. گاندو، تمساح پوزه کوتاه سیستان و بلوچستان هم از این سیل در امان نمانده و با بالا آمدن آب رودخانه‌ها از محل زندگی خود که در حاشیه رودخانه‌هاست جابه‌جا شده و به دلیل نزدیک شدن به روستاها، خطراتی را برای مردم روستایی و مردم ساکن کنار رودخانه‌ها نیز به وجود آورده است.

گاندو دیدن ترسید؛ آنها را نترسانید

زیستگاه گاندوها که پیشتر در نزدیکی حاشیه رودخانه باهوکلالت سرچشمه سد پیشین قرار دارد به دلیل طغیان این رودخانه و سرریز شدن سد تغییر کرده. این در حالی است که در نزدیکی این رودخانه روستاهای زیادی وجود دارد که احتمال می‌رود میزان گاندوها در این حوالی بالا برود. به همین دلیل توصیه شده است که مردم در حاشیه رودخانه، هوتک‌ها، مرداب‌ها و مناطقی که آب راکد وجود دارد تردد نکنند. فعالان محیط‌زیست به این نکته تاکید دارند جانورانی مانند تمساح پوزه کوتاه به دلیل آن که محل زیستگاهشان تغییر کرده و از سوی دیگر هوا نیز سرد

معضل سیل و خرابی‌هایی که به بار می‌آورد از یک طرف و کمبود کمک‌هایی که مردم ساکن در این منطقه را از سیل نجات دهد و در امان نگه دارد از طرف دیگر مشکلاتی است که در رسانه‌های گوناگون به آن پرداخته شده است. کمبود غذا، آب آشامیدنی، سرپناه، کمبود راه، خرابی جاده آسفالتی، دشوار بودن دسترسی‌ها، بروز بیماری‌ها و... مهم‌ترین معضلاتی است که این استان با مساحتی که ۱۱/۶ درصد کشور را در بر گرفته با آن دست به گریبان است.

سیلی که می‌دانستیم می‌آید اما برای آن چاره‌اندیشی نکردیم!

نزدیک به یک هفته از سیل جنوب کشور می‌گذرد و به دلیل در دسترس نبودن مناطق سیل‌زده برای کمک‌رسانی و رفع معضلات هنوز برآورد خسارتی صورت نگرفته است. اما به هر حال خسارت در حوزه

کشاورزی و زیرساخت‌ها، خسارت‌های احتمالی است که به چند صد میلیارد تومان هم خواهد رسید. با وجود آن که از سوی مسؤولان اعلام شده است این میزان بارندگی پیش‌بینی شده بود؛ اما شواهد نشان می‌دهد تدابیری برای این پیش‌بینی در نظر گرفته نشده است؛ به طوری که سدهایی مانند زبردان چابهار و پیشین سرباز که تا سال گذشته خشک بودند سرریز شده‌اند و گلایه مردم سیستان و بلوچستان همین است که چرا با وجود اعلام این افزایش بارندگی‌ها، تدبیری برای آن اندیشیده نشد. در حال حاضر شهرستان‌های نیک‌شهر، چابهار و ایرانشهر و روستاهای مناطق دشتیاری، زرباد بن و قصرقند زیر آب رفته و راه ارتباطی بیش از ۵۰۰ روستا قطع شده و در منطقه قصرقند ۱۱۳ روستا محاصره سیل قرار دارد؛ ضمن این که این باران‌های سیل‌آسا به بیش از ۲۰ هزار واحد مسکونی و برق و شبکه آب شرب ۲۳۰ روستا خسارت زده است.

شده باعث شده است تا این جانوران حالت ته‌جمی پیدا کنند. به همین دلیل هم اداره کل محیط‌زیست سیستان و بلوچستان در اطلاعیه‌ای اعلام کرد با توجه به بارندگی‌های اخیر و سیلاب به وجود آمده و سرریز شدن آب رودخانه‌ها و سدها در منطقه و سردی هوا و شرایط جوی، استرس و تنش در حیات وحش در جنوب این استان بالا رفته است. بنابراین احتمال خروج تمساح پوزه کوتاه از برکه و ترسیدن آنها به دلیل جابه‌جایی و سردی هوا وجود دارد. به همین منظور مردم به شدت مراقب باشند.

به اعتقاد فعالان محیط‌زیست، گاندو با وجود آن که گونه حساسی نیست اما می‌تواند برای آنها چنین سیلی آسیب‌رسان باشد؛ قدیمی‌ترین گونه حیات وحش این منطقه که احتمال می‌رود به دلیل نزدیک شدن به جوامع انسانی هم برای مردم و هم خودشان خطر آفرین باشند. به همین دلیل در این چند روز اخیر آموزش‌هایی از سوی یگان حفاظت استان به مردم صورت گرفته تا در صورت مشاهده این جانوران که اتفاقاً حیوانات بی‌آزار و گوشه‌گیری هستند و در صورت تنش اقدام به حمله می‌کنند، به نخستین پایگاه محیط‌بانی اطلاع دهند.

جنوب کشور را آب برداشته و معضلات یک به یک دامن بسیاری از ساکنان این مناطق را می‌گیرد. به همین دلیل امید می‌رود مسؤولان علاوه بر تلاش برای برطرف کردن این معضلات و حمایت از سیل‌زده‌ها فکری هم به حال پوشش گیاهی حساس و محدود این منطقه که در حال ویرانی است و پوشش جانوری‌اش که گرفتار بی‌تدبیری‌های انسانی شده است، کنند.

سفر به چشمه‌های آبگرم تجربه‌ای خاص است که بسیاری به علت خو

گرما در

چشمه‌های آبگرم «محال باراندوز»، «ایستی سو» و «زنیل» در ارومیه، آبگرم «احمدآباد» واقع در حاشیه اثر جهانی تخت سلیمان تکاب، آب معدنی «زندان سلیمان» در میاندوآب، چشمه «صدقیان» در سلماس، چشمه «قره شعبان» در خوی، آبگرم «باش کنده» در ماکو، آبگرم «گراو» در مهاباد، آبگرم روستای «زراویه سفلی» و... از جمله چشمه‌های جوشان این استان است.

آبگرم اهرم در بوشهر

در استان بوشهر منابع نسبتاً وسیعی از چشمه‌ها و آب‌های معدنی وجود دارد. هفت چشمه آبگرم (اهرم، دالکی، خانیک، میر احمد، قوچاک و...) در شهرها و روستاهای این استان می‌جوشد که با خاصیت درمانی بالا، هر ساله میزبان هزاران گردشگر است. چشمه آبگرم «اهرم» که در میان آنها از همه نام‌آشنا تر بوده، یکی از پنج چشمه معدنی برتر کشور است و از مهم‌ترین جاذبه‌های گردشگری تنگستان به شمار می‌رود؛ همچنین به‌عنوان دهکده نمونه آب‌درمانی شناخته می‌شود. این چشمه در نزدیکی شهر اهرم (مرکز شهرستان تنگستان) در ۶۳ کیلومتری جاده بوشهر به بندرعباس واقع شده و برای رسیدن به سرچشمه اصلی آن باید یک مسیر خاکی ۲ کیلومتری را طی کنید. این چشمه دارای دو استخر و ده حمام است. خوشبختانه طی سال‌های اخیر به این چشمه آبگرم و فضای اطراف آن توجه ویژه‌ای شده که باعث افزایش تعداد بازدیدکنندگان از آن شده است.

آبگرم دهلران در ایلام

چشمه‌های آبگرم دهلران با دمای حدود ۵۰ درجه سانتی‌گراد، از نادرترین جلوه‌های طبیعی استان ایلام است که آبگرم، با خواص گوگردی را برای مداوا و درمان بیماری‌ها به گردشگران هدیه می‌کند. این چشمه‌ها از نوع فسیلی است که بر اثر جوشش و وجود منابع نفت و گاز در زیر زمین تشکیل شده و خواص آن سبب شده که سالانه مسافران زیادی این چشمه‌ها را به عنوان مقصد گردشگری سلامت خود انتخاب کنند.

البته به‌جز خاصیت درمانی، آن چه زیبایی این جاذبه‌های طبیعی را دو چندان می‌کند، تغییر رنگ چشمه‌ها در طول روز و پرتوی رنگین‌کمانی هفت‌رنگ است که در آن منعکس می‌شود. چشمه‌های دهلران در شمال و در فاصله سه کیلومتری شهر دهلران بر دامنه ارتفاع سیاه کوه، نزدیک به غار خفاش یکی از دیگر جاذبه‌های طبیعی کشور قرار دارد. در اطراف این چشمه مجتمع رفاهی و استخرهای لجن مالی درمانی برای گردشگران وجود دارد.

چشمه‌های جوشان در آذربایجان غربی

آذربایجان غربی با داشتن ۴۶ چشمه آبگرم و معدنی، رتبه نخست کشور را در این زمینه دارد و همین موضوع باعث شده گردشگران زیادی به این استان سفر کنند. برخی از چشمه‌های آبگرم معدنی آذربایجان غربی در مجاورت آثار ارزشمند تاریخی قرار دارند که به ظرفیت گردشگری آنها افزوده است.

زیب تر تضایی فرد

روزنامه‌نگار

نه فقط گردشگران داخلی که توریست‌های خارجی بسیاری هم می‌آیند که سر از این چشمه‌های آبگرم دریاوارند و تجربه متفاوتی را پشت سر بگذارند. چشمه‌های آبگرم هم خواص درمانی فراوانی دارند و ظرفیت مهمی در صنعت گردشگری سلامت محسوب می‌شوند و هم موجب رونق گردشگری و به تبع آن رونق اقتصادی در مناطق اطراف خود می‌شوند. تاریخ استفاده از آب‌درمانی به هزاران سال قبل از میلاد مسیح برمی‌گردد و ارسطو، افلاطون و بقراط در این باره مطالب فراوانی دارند. در ایران هم ابن‌سینا و دیگران مطالبی در باب استفاده صحیح از آب‌درمانی نوشته‌اند و این میراث گذشته امروزه به جاذبه گردشگری سلامت تبدیل شده است. حالا فکرش را بکنید چه تجربه‌ای می‌تواند شیرین‌تر از این باشد که در فصل سرد زمستان برویم و تن بزنیم به آبگرم طبیعی که می‌تواند حالمان را همه‌جوره بهتر کند. البته تعداد چشمه‌های آبگرم بیشتر از مواردی است که در گزارش زیر آمده و به خاطر محدودیت فضا مجبور هستیم در گزارش دیگری به سایر چشمه‌ها بپردازیم.

یک چشمه و این همه خاصیت

واقعا چشمه‌های آبگرم چه خاصیتی دارند و چرا این همه طرفدارند؟ طبیعتاً خاصیت‌های بسیارشان موجب شده طرفداران زیادی داشته باشند. چشمه‌های آبگرم تسکینی برای دردهای عضلانی و بیماری‌های پوستی، با خاصیت میکروب‌کشی است و اثر ضدقارچ دارد. جالب است بدانید محققان اعلام کرده‌اند که کالری مصرفی یک ساعت استراحت در آب ۴۰ درجه با نیم ساعت پیاده‌روی برابر است!

این روش، گرمایش غیرفعال نام دارد که برای افرادی که قابلیت تحرک آنها پایین است، به کار برده می‌شود. در این روش، میزان قند خون پایین می‌آید و به کاهش وزن نیز کمک می‌کند. کاهش فشار خون یکی دیگر از مزایای این روش است و به جلوگیری از سکنه و حملات قلبی کمک زیادی می‌کند. اصولاً خواص درمانی چشمه‌های آبگرم و آب‌های معدنی به عوامل گوناگونی مثل خواص فیزیکی، شیمیایی، درجه حرارت و گازهای مختلف رادیواکتیو بستگی دارد اما عمده خواص درمانی چشمه‌ها در گرمایی است که از آنها به بدن می‌رسد، چرا که سلول‌های بدن برای بهتر کار کردن به انرژی و گرما احتیاج دارند و این گرما

باعث می‌شود عضلات آرامش یابند. رسیدن گرما به رگ‌های بیمار، خون را در بدن او افزایش داده و اکسیژن بیشتری در دسترس سلول‌ها قرار می‌دهد.

همچنین گشاد شدن مویرگ‌ها در اثر گرمای آب، قابلیت عکس‌العمل اعصاب را بالا برده و هدایت انرژی حرارتی مورد نیاز را تأمین و کار تبادل مواد در سلول‌های بدن را تسریع می‌کند و موجب رفع خستگی عضلات و آرامش در سلسله اعصاب می‌شود. این چشمه‌ها، درمانگر بیماری‌هایی است که عضلات ضعیفی دارند یا بعد از عمل جراحی، عضوی از بدنشان بی‌حرکت و بی‌استفاده مانده. فیزیوتراپی در آبگرم، بخشی از درمان است، چرا که مفاصل و عضلات را در آب راحت‌تر تکان و ورزش می‌دهند تا حرکت عضو مستحکم‌تر و پیشرفته‌تر شود. البته باید توجه داشت چون منشأ چشمه‌های آبگرم از لایه‌های داخلی زمین، گوگرد و مواد شیمیایی است برخی نیز به عوارضی که ممکن است برای انسان داشته باشند، اشاره کرده‌اند.

در ایران چشمه‌های آبگرم فراوانند و پرطرفدار. در ادامه می‌رویم سراغ معرفی بعضی از این چشمه‌ها. شما هم بگردید و ببینید کدام یک به شما نزدیک‌تر است و حتما بروید سراغش.

آبگرم سرعین در اردبیل

سرعین یکی از معروف‌ترین چشمه‌های آبگرم استان اردبیل است و در ۲۵ کیلومتری شهر اردبیل قرار دارد. چشمه‌های آبگرم این شهر به سبب شهرت آن، هر ساله تعداد بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی را به سوی خود می‌خواند تا هم از آب و هوای خنک لذت ببرند و هم از چشمه‌های آبگرم سرعین (گاو میش گلی، قره‌سو، ساری‌سو و...) و خاصیت و ویژگی‌های منحصر به فرد آن استفاده کنند.

به غیر از آبگرم، دو استخر آب سرد با آب‌گازدار نیز در این شهر وجود دارد که می‌توان از آب‌گازدارش نوشید. این استخرها در پنج کیلومتری سرعین قرار دارد و در دره‌ای به نام ویلا دره واقع شده که طبیعت و چشم‌اندازی فوق‌العاده دارد.

همچنین در مسیر زیبای جاده اردبیل به خلخال، آبگرم گیوی (ایستی سو) که یکی از زیباترین چشم‌اندازهای طبیعی در این منطقه به شمار می‌رود، قرار دارد و همه ساله مسافران زیادی را به سوی خود می‌کشاند.

سند مالکیت و سند برگ سبز خودرو نیسان به شماره انتظامی ۵۸۳ ع ۲۱-ایران ۴۶ به نام صدرا آموزش مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

سند برگ سبز، کارت خودرو و کارت سوخت نیسان پاترول، مدل ۷۵، رنگ مشکی، به شماره انتظامی ۷۵۵ ن ۱۲-ایران ۲۲، شماره موتور P022365Z و شماره شاسی PNV35P420990 به نام سرور اعظم عمادی مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

در روزهایی که سیل شهرهای سیستان و بلوچستان را پر کرده است، این هنر سوزن دوزی است که بیشتر دیده می شود

قصه سوزن های بلوچی

لیلا شوقی

خبرنگار

فرقی ندارد، این قدر هنر دستشان در روزمرگی شان جریان دارد که آنها را نمی شود بدون آن دید. فرقی هم ندارد که چه در سیل، چه در شادی و چه در غم. این هنر دستشان، سوزن دوزی است که دیده می شود. حالا فرقی ندارد، چه در سیل فروردین ماه گلستان، زن ها به قول خودشان «کشته» می پوشند و حالا در سیل سیستان و بلوچستان هم این سوزن دوزی است که وسط آب ها تا شانه بالا آمده، ایستاده و سرفراز، دیده می شود. صنایع دستی باشکوه دختران و زنان استان های شرقی، یکی در شمال و آن یکی در جنوب.

سوزن دوزی و پادشاهان

سوزن دوزی یکی از صنایعی بوده است که مورد توجه تمامی پادشاهان قدیمی ایرانی قرار گرفته است. هر یک از آنها به سوزن دوزی علاقه داشته اند. در اوایل جستجوهای که در تخت جمشید انجام شد و بقایایی که در آن باقی مانده بود گویای این قضیه است. در تخت جمشید لباس بسیاری از بازاربان، اعیان و اشراف دوره هخامنشیان یافت شده که بر روی بسیاری از آنها نقوش زیبایی به وسیله سوزن دوزی نقش بسته بود. در این دوران کار سوزن دوزی توسط زنان انجام می شد و هرودت نقل می کند که همسر خشایار شاه به دستان خودش لباس های خود و همسرش را سوزن دوزی می کرده است. از دوره هخامنشیان به بعد یعنی دوران صفویه و قاجاریه هنر سوزن دوزی در میان مردم رواج داشته است. اما این هنر چندان دوامی نداشت.

سوزن دوزی در کتب تاریخی

در کتاب آخرین ماموریت، نوشته مغالدین مهدی، راجع به سوزن دوزی آمده است: «یکی از صنایع که در حد خود بسیار زیبا و ارزنده است، صنعت دوزندگی و دست دوزی جلیقه و لباس زنانه است. مانند ترمه، دست دوزی می نمایند و با نهایت زیبایی و با ابریشمی که با رنگ های طبیعی رنگ کرده اند و رنگش ثابت است و هیچ وقت از بین نمی رود، نخ دوزی می کنند. صدها مربع و مستطیل و لوزی می دوزند، یک اندازه که اگر با پرکاری دقیق اندازه گیری کنند سرمویی تفاوت ندارد.»

خزر زندگی می کردند به کشت غله و پرورش بز و گوسفند روزگار می گذراندند. آنها پشم گوسفندان را می چیدند و ظاهرا پارچه می بافتند و کار دوختن را هم با سوزن های شاخک داری انجام می دادند. در غرب فلات ایران در چتل هیوک واقع در ترکیه امروزی فن بافندگی رواج پیدا کرد و در حفاری هایی که در آن منطقه انجام شده، نحوه تکامل آن کاملا روشن شده است. در آن حفاری ها تکه هایی از چند دستبافت پیدا شد که به صورت سنگواره های زغال شده بر جای مانده بود و نمونه هایی از پارچه های مختلفی که به احتمال زیاد از کتان بافته شده بود اما بیشتر شبیه به پارچه های پشمی بود و نیز قطعات زری دوزی شده همانند قالب هایی که امروزه هم در این نواحی بافته شده است. در تپه سیلک نزدیک کاشان که مربوط به دو یا سه قرن پیش از آن است، غیر از این، مدارک بسیاری از جمله دوک های نخریسی یا لنگرهای ریسنده گی بی شمار در حفاری های سراسر ایران به دست آمد که مؤید رواج بافندگی و سوزن دوزی در ایران در طول زمان های مختلف است. در عصر صفویه مانند بسیاری از هنرها، انواع رودوزی ها، به اوج خود رسید و پیشرفت زیادی کرد تا حدی که باعث قطع نفوذ هنر چینی شد. از نقوش رایج این دوره می توان انواع بته جقه (قهر و آشتی، گل بادامی، مادر و بچه، بته ترمه، سه قلو، سهرس، درخت زندگی دوقلو، بته جقه شاخ گوزنی، انواع گل های اسلیمی و ختایی، شاه عباسی پیچکی، گل اناری، برگی و...) را نام برد. در حدود صد یا ۲۰۰ سال پیش از ظهور اسلام و آمدن اسلام به ایران معروف است که قومی به نام اسلاوها به ناحیه ای از بلوچستان آمده و در آنجا زندگی می کردند. این گروه از اسلاوها از طریق جاده ابریشم به این منطقه آمده بودند. این منطقه در حال حاضر جزو خاک پاکستان است و در مرز افغانستان و پاکستان قرار دارد. این ناحیه را که این گروه برای سکونت خودشان برگزیده بودند به علت این که مسیحی بودند و آئین اسلام را قبول نداشتند کافرستان می گفتند که این قوم پرورش کرم ابریشم و به دست آوردن نخ از پیله های ابریشم و استفاده از آن را در پارچه بافی و سوزن دوزی به زنان بلوچ آموختند.

سوزن دوزی همان رودوزی مصور است که برای تزئین لباس های زنان، نوار چادرها، پوشش اسب و شتر استفاده می شود. اسم سوزن دوزی که می آید، همه به یاد استان پهناور شرقی می افتند، یاد استان سیستان و بلوچستان. به جز این استان اما استان های دیگر هم سوزن دوزی دارند. این اما به آن معنا نیست که

سوزن دوزی به شکل خلاصه

نخ و پارچه تنها وسایل سوزن دوزی هستند. نخ رنگین ابریشمی و نخ های ویسکوز از عمده ترین نخ های است که استفاده می شود. پارچه گاندی، فاستونی و پارچه های کتانی و پنبه ای، پارچه هایی است که برای سوزن دوزی استفاده می شود.

انواع روش های کار سوزن دوزی: سوزن دوزی به سه نوع پرکار، میان کار و کم کار تقسیم می شود، نوع پرکار روی پارچه های ریزبافت انجام می گیرد و تمام سطح قطعه پارچه مورد نظر سوزن دوزی می شود. در نوع میان کار قسمت بیشتر پارچه سوزن دوزی می شود و در نوع کم کار فواصل طرح ها براساس تشخیص سوزن دوز پر می گردد.

نحوه دوخت: در ابتدا سوزن دوز از پارچه قطعه ای دلخواه را جدا و بعد طرح مورد نظر را روی آن منتقل می کند. در ادامه با استفاده از روش دوردوزی، خطوط محیطی طرح را دوخته و آن را از بقیه پارچه مجزا می کند. در ادامه با استفاده از یکی از روش های دوخت درون طرح مورد نظر دوخته می شود. غالبا سوزن دوز به تنهایی به تهیه محصولات سوزن دوزی می پردازد. اما اگر به صورت کارگاهی به این امر اقدام کند. هر سوزن دوز تنها یک رنگ را سوزن دوزی می کند.

نقش ها و طرح ها: هنرمند سوزن دوز می کوشد تا واقعیات زندگی، محیط اطراف، مردم منطقه و باورهای قومی خودش را در آثارش منعکس کند. حیواناتی مانند بز که عمده ترین وسیله برای امرار معاش خانواده سوزن دوز است، شتر، یار جدا نشدنی مردم منطقه، عقرب و حتی مار از نقش های حیوانات هستند که سوزن دوزها آن را روی پارچه نقش می زنند. نقوش هندسی و اشکال هندسی از دیگر نقش ها هستند. جالب تر این که نقش و نگارهای سوزن دوزی، نسل به نسل به وسیله مادران به دختران آموخته می شود و در لایه های زیرین ذهن زنان وجود دارد. **رنگ در سوزن دوزی:** عمده ترین رنگ های به کار رفته در سوزن دوزی بلوچستان نیز عبارتند از قرمز (۸۰ درصد)، سبز، بنفش، نارنجی و عموما رنگ های تیره و تند که تنها براساس سلیقه سوزن دوز در کنار هم چیده می شوند.

یادداشت‌های سفیر آلمان از تجربه زندگی در روزهای جنگ جهانی اول در ایران

دفترچه خاطرات آقای سفیر

احسان سالمی

روزنامه‌نگار

سفیران‌رامی توان به نوعی جهانگردان نیمه حرفه‌ای دانست. آدم‌هایی که نه از روی علاقه شخصی یا برای استراحت، بلکه برای انجام یک مأموریت ملی باید راهی سفرهای مختلف شوند. ویلهلم لیتن که در روزهای میان سال ۱۹۱۴ تا ۱۹۱۵ و در بحبوحه جنگ جهانی اول بلافاصله پس از ازدواج با همسرش در تهران به

اطلاعات فوری

عنوان: ماه عسل ایرانی

نویسنده: ویلهلم لیتن

مترجم: پرویز رجبی

ناشر: نشر ماهی

تعداد صفحات: ۳۰۱

قیمت: ۱۴ هزار تومان

پیش‌بینی زمان مطالعه: ۷ تا ۹ روز

نکته مهم در ارتباط با ماه عسل ایرانی آن است که از منظر تشریح شرایط سیاسی و اجتماعی ایران در دوره جنگ جهانی اول آن هم از دید یک خارجی؛ حاوی نکات جالب توجهی است.

گزارش رویدادهای سیاسی تبریز و بازی‌های سیاسی اشغالگران روس و ترک در آذربایجان و به‌خصوص تبریز و همچنین رفتارهای مودیانه آمریکایی‌ها به عنوان دولت در ظاهر بی‌طرف در دوره جنگ جهانی اول و البته تفکر تمامیت‌خواهانه آلمانی‌ها تنها بخشی از نکات مهمی است که خواننده ماه عسل ایرانی می‌تواند با خواندن این اثر به آنها پی ببرد.

عنوان کنسول آلمان‌ها به تبریز منتقل می‌شود هم یکی از همین افراد است. کسی که خاطراتش از دوره حضور در ایران و البته چگونگی خروج فرارگونه‌اش از ایران تحت اشغال کشورهای بیگانه را در قالب کتاب «ماه عسل ایرانی» منتشر کرده است.

ماه عسل ایرانی بیشتر از آن که سفرنامه باشد در شکل ظاهری شبیه یک دفترچه خاطرات است، اما گره خوردن آن به سفرهای متعدد راوی کتاب و البته ذکر خاطرات برخی آلمانی‌های دیگر از سفرهایی که در داخل ایران در دوره جنگ جهانی اول داشتند از آن اثری در حال و هوای سفرنامه ساخته است.

روایتی از فرار گروهی از آلمانی‌ها از تبریز در زمان جنگ جهانی اول

از ترس روس‌ها!

راوی ماه عسل ایرانی سعی کرده تا هم از زبان خود و هم با نقل خاطراتی از سایر آلمانی‌های مقیم تبریز، از سختی‌های وارده بر آنها به واسطه اشغال آذربایجان توسط روس‌ها در دوره جنگ جهانی اول بنویسد. در بخشی از این کتاب که مربوط به خاطرات فرار گروهی از آلمانی‌ها از تبریز از ترس گیر افتادن به دست نیروهای روس است، از قول یک خانم آلمانی می‌خوانیم: «متأسفانه

هوا اغلب نامساعد بود. به طوری که چشم‌اندازهای کوهستانی بسیار زیبا را فقط پوشیده در مه می‌دیدیم؛ مخصوصاً چشم‌انداز پیش از سومین منزل بی‌نهایت زیبا بود: چشم‌انداز قره‌چمن. ده روی صخره‌ها قرار داشت اما مردم این ده روی چندان خوشی به ما نشان ندادند. مدتی طول کشید تا همه ما منزل کردیم. من مجبور بودم تقریباً یک ساعت خسته و یخزده و گرسنه منتظر درشکه‌مان باشم تا بالاخره آقای ج آمد و اطلاع داد که او یک منزل پیدا کرده است. درشکه از راهی سربالا به ده می‌رفت و بالاخره من توانستم با بدنی کوفته به شب‌پناه‌مان بروم. لازم بود در جواب‌هایی که به میزبان‌مان می‌دادیم خیلی جانب احتیاط را بگیریم. خیلی راحت امکان داشت یکی از کسانی که ما را سوال‌پیش می‌کند، جاسوس باشد و ما را به روس‌ها لو بدهد...»

ماجرای ملکی که آلمانی‌ها می‌خواستند از ایرانی‌ها بخرند

يك معامله خطرناك!

لیتن آدم صریحی است و اتفاقاً این صراحت را از آنجا بیشتر نمایان می‌کند که در زمان نگارش این کتاب می‌دانسته که دیگر هیچ‌وقت قصد بازگشت به ایران را ندارد؛ برای همین خیلی شفاف‌تر به نقد چیزهایی پرداخته که از نظرش اشتباه بوده است. او در رابطه با یکی از تجربیاتش از فضای جامعه ایرانی در دوره حضورش می‌نویسد: «درگیری‌های محمدعلی شاه با نمایندگان مجلس و مردم سبب بروز اغتشاش‌هایی در سراسر کشور شد. چون توده مردم تا آن زمان نه تصویری از قانون اساسی داشتند و نه اصلاً می‌دانستند در کشورهای دیگر هم مجلسی وجود دارد. برای نمونه هنگامی که من در سال ۱۹۰۴ از طرف دولت آلمان مأموریت یافتم برای خریداری مقری تابستانی برای سفارت آلمان در تهران با یکی از صاحب‌منصبان ایران مذاکره کنم، برای جلب نظر موافق این مرد که فروشنده ملک بود، برای قید این مطلب در قولنامه که خریداری ملک بسته به تصویب مجلس آلمان خواهد بود، با مشکلاتی روبه‌رو شدم. این مقام به هیچ ترتیب نمی‌خواست بپذیرد که وقتی قیصر آلمان ملکی را خریداری می‌کند، باید از کسی اجازه بخواهد و به این خاطر این معامله را معامله‌ای خطرناک می‌دانست. بعد هنگامی که مجلس آلمان در سال ۱۹۰۴ بودجه لازم را برای خرید مقر تابستانی سفارت تصویب نکرد، فروشنده ایرانی با خوشحالی و استهزا به من گفت: «من که از همان اول گفتم که ریگی به کفش شماست!» و وقتی که سال بعد - پس از تصویب بودجه لازم از طرف مجلس آلمان - قصد انجام معامله را با این مرد داشتیم، به سختی توانستیم او را راضی کنم و معامله را به سرانجام برسانم.»

ماشین آلمانی که يك پسر بچه ایرانی آن را راه انداخت

پسر بچه ایرانی، ناجی کنسول آلمان!

لیتن، نویسنده ماه عسل ایرانی گاهی برای سرزدن به مایملک آلمان‌ها در ایران هم مجبور بوده تا سری به بخش‌های مختلف محل خدمتش بزند؛ او در ارتباط با تجربه یکی از بازدیدهایش می‌نویسد: «به کارخانه فرش ایران رفتم. در آنجا دستور دادم اتومبیل شرکت را نشانم بدهند و قطعاتی از موتور را که در زمان حضور روس‌ها در اینجا مخفی کرده بودند، بیرون بیاورند. متأسفانه کسی نبود که بتواند رانندگی اتومبیل را

به‌عهده بگیرد. خود من هم از هنر راندن اتومبیل سر رشته نداشتم. اما یک پسر بچه ایرانی به من گفت که او اغلب موقع تمیز کردن اتومبیل آنجا بوده و با آن آشنایی پیدا کرده است و در خودش می‌بیند که قسمت‌های برداشته‌شده را سرجایش بگذارد و اتومبیل را براند. همین‌طور هم شد و حلمی‌بیگ [یکی از همراهان راوی کتاب] و من خود را به خدا سپرده و سوار اتومبیل شدیم. پسر بچه چیزهایی را چرخاند و هندل زد و همه اهرم‌ها را به حرکت درآورد و ماشین کمی عقب‌عقب رفت و بالاخره راه افتاد. بدون توقف راه ۵۰ کیلومتری را پشت سر گذاشتیم و پس از آن که پسر بچه به ما قول داد که کمی پیش از مواضع روس‌ها قادر به نگهداشتن اتومبیل خواهد بود، آهسته به راهمان ادامه دادیم.»

گفت وگوی آدینه این هفته با منصوره مصطفی زاده، کارشناس کتاب کودک

در چابهار تمام زیبایی های ساحلی را یکجا دیدم

شاید در ماه ۲۰۰ کتاب کودکانه بخواند. او که به واسطه شغلش تعداد عنوان های زیادی می بیند تصمیم گرفته است تجربیات خواندن این کتاب ها را و معرفی معیار کتاب خوب با مخاطب قرار دادن والدین در رسانه شخصی اش در فضای مجازی به اشتراک بگذارد. در حال حاضر منصوره مصطفی زاده موثرترین کارش را حرف زدن با والدین درباره کتاب کودکان می داند.

زمینه به طور رسمی با «همشهری جوان» شروع کرد. ده سال در همشهری جوان، دو سال سردبیری مجله ای برای والدین به نام «شهرزاد» و حدودا دوسال بودن در همشهری بچه ها از تجربیات اوست. مصطفی زاده این روزها در دفتر نشر کتاب پارک مشغول است. این کار، او را به یک کارشناس کتاب کودک تبدیل کرده است. چرا که به قول خودش با توجه به حجم محدود یک کتاب کودک

شیما آشتیانی

منصوره مصطفی زاده متولد ۱۳۶۳ است. کارشناسی شهرسازی را در دانشگاه تهران خواند و کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری و منطقه ای را از دانشگاه شهید بهشتی دریافت نمود. ۹ ماه کار مهندسی انجام داد و متوجه شد که برای این کار نیست. سراغ مطبوعات رفت. فعالیت خود را در این

بازی

تعداد زیادی بازی صفحه ای داریم که همان ترجمه board game است. می توانی روی میز یا زمین پهنش کنی. ما سعی می کنیم بازی هایی را پیدا کنیم که کودک و بزرگسال باهم بازی کنند. مثلا اگر خیلی استراتژیک باشد یا محاسبات زیادی بخواند نمی شود دو رده سنی بزرگسال و بچه ها باهم بازی کنند و بچه شانس برای برنده شدن ندارد. یکی از این بازی ها «جالیز» است. در این بازی بچه ها می توانند با تصمیم گیری درست برنده هم بشوند. جالیز طولانی و حوصله سربر نیست.

توضیحات تکمیلی

به جالیز حاصلخیز خوش آمدید! در این بازی کارتی اقتصادی هر بازیکن جالیزهای خود را در اختیار دارد و در طول بازی تلاش می کند با کاشت و برداشت بهترین محصولات، درآمد بیشتری را به دست آورد. بازیکنان همچنین با معامله محصولات با همدیگر می توانند تعداد بیشتری از محصول را به فروش برسانند. هرچه تعداد کارت های یک محصول در هنگام برداشت بیشتر باشد، درآمد بیشتری را نصیب بازیکن می کند. مشکل اینجاست که تعداد کارت های هر محصول محدود است و ممکن است بیشتر از یک بازیکن در هر لحظه به دنبال کاشت آن محصول باشند. هر نوبت بازیکنان در این بازی، به سه مرحله تقسیم می شود. بازی جالیز در سال ۲۰۱۷ توسط محسن پوررمضانی طراحی شده و توسط بخش تحقیق و توسعه هوپا به تولید رسیده است. این بازی نسخه تغییر یافته ای است از بازی بسیار موفق Bohnanza که توسط طراح معروف آلمانی Uwe Rosenberg در سال ۱۹۹۷ عرضه شده است.

سفر

سفر رفتن در حال حاضر برای یک خانواده چهارنفره بسیار پرهزینه است. برای همین دوست دارم هر جا کم هزینه تر باشد را انتخاب کنم. مدتی پیش با هزینه مناسب یک سفر به چابهار رفتم. از نظر طبیعت همانند تمام عکس های ساحلی جهانی، قشنگ بود. ما بودیم و خرچنگ ها و مرغ های دریایی. بی نهایت زیبا ولی متأسفانه بی امکانات.

توضیحات تکمیلی

چابهار شهری بندری در جنوب شرقی سیستان و بلوچستان است و تنها بندر اقیانوسی ایران محسوب می شود. این شهر به دلیل موقعیت جغرافیایی که دارد از لحاظ اقتصادی برای ایران بسیار پر اهمیت است، علاوه بر این جاذبه های گردشگری بی نظیری که در این شهر وجود دارد سبب شده تا در بین گردشگران هم این شهر بسیار مورد توجه قرار بگیرد. از لحاظ آب و هوایی این شهر دارای شرایط بهاری و معتدلی است و به همین دلیل به آن لقب «چابهار» یا «چهاربهار» داده شده است. سالانه گردشگران داخلی و خارجی زیادی به این شهر بندری سفر می کنند.

کتاب

کتابی به نام «کلیدهای پرورش هوش اخلاقی در کودکان و نوجوانان» وجود دارد که در این کتاب هفت نیک خویی اساسی بشر به همراه تعاریفش مانند همدلی و فداکاری و... را عنوان کرده و برای پرورش این صفات در کودکان نیز تمرین عملی داده است. در مقدمه این کتاب درباره این که چرا می گوئیم «بچه های حالا این طور شدند؟ ما در قدیم، آدم ها برایمان مهم بودند.» نشان می دهد این موضوع جهانی است. چرا که این کتاب تالیفی نیست. بعد در آن نشان می دهد که ما خودمان فرزندان را این طور رشد می دهیم و توضیح می دهد چه کار کردیم که بی تفاوت بار آورده ایم.

توضیحات تکمیلی

کلیدهای پرورش هوش اخلاقی در کودکان و نوجوانان، نوشته دکتر میشل بُرا با ترجمه روان فرناز فرودر اهنمای کامل و جامعی برای رشد اخلاقی کودکان به شمار می رود که می تواند ضمن پاسخ به پرسش های مطرح شده در این پیشگفتار، راهکارهای روشن و مفیدی را در اختیار اولیا و مربیان قرار دهد. نویسنده با استفاده از آخرین یافته های روان شناختی در قلمرو رشد کودک تلاش نموده است تا هریک از خصوصیات هفتگانه رشد اخلاقی را از بدو تولد تا پایان دوره نوجوانی مطابق با مراحل تحول روانی تبیین کند تا والدین با آگاهی از روند شکل گیری مفاهیم اخلاقی نظیر همدردی، مهربانی، بردباری، خوشبختنداری، احترام، وجدان و انصاف در فرزندان خود متناسب با هر مرحله راهکارهای تربیتی را انتخاب کنند. این کتاب توسط انتشارات صابرین منتشر شده است.

یاتوق

من در دفتر نشر کتاب پارک یعنی اتاقی کنار کتابفروشی اش کار می کنم و کتابفروشی کتاب پارک یاتوقم است.

توضیحات تکمیلی

کتاب پارک، ناشر کتاب هایی است که موقع خواندن شان خیالاتان راحت است. این انتشارات به گفته خودشان فقط کتاب هایی را منتشر می کنند که مطمئن باشند موقع خواندنشان نگران هیچ چیزی نخواهید بود. می توانید به راحتی آن را با صدای بلند برای کودکان یا بزرگسالان با کتابی که زیر بالش گذاشته تا قبل از خواب بخواند تنها بگذارید تا در دنیای شگفت انگیز کتاب قدم بزند و با کلی تجربه باورنکردنی به دنیای آغوش شما برگردد. کتاب پارک، در تهران، میدان هروی، ضلع جنوب غربی پارک هروی واقع شده است.

